

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 1CoE/183/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6615206232
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Mikulajová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6615206232.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v exekučnej veci oprávneného: Poštová banka, a.s. so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890 proti povinnému: W. Q., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom B., O. W. XXXX/X, štátny občan SR, zast. opatrovníkom N. R., zamestnancom Okresného súdu Lučenec, o vymoženie 981,22 Eur s prísl., vedenej súdnym exekútorom JUDr. Ing. Ján Gasper, PhD., Exekútorský úrad Kálmána Mikszatha 268, 979 01 Rimavská Sobota, sp. zn. EX 6118/2015, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č.k. 4Er/337/2015-31 zo dňa 2. novembra 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Lučenec, č.k. 4Er/337/2015-31 zo dňa 2. novembra 2015 potvrdzuje.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým uznesením okresný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Exekučný súd v odôvodnení predmetného uznesenia uviedol, že exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., sp.zn. IA-C/0314/0705 zo dňa 11.6.2014. Tento exekučný titul bol vydaný na základe zmluvy o úvere - dostupná pôžička, ktorá bola uzatvorená medzi oprávneným- Poštovou bankou, a.s. a povinným dňa 12.1.2012. Prvostupňový súd posúdil zmluvu o úvere ako zmluvu spotrebiteľskú. Exekučný súd potom posúdil rozhodcovskú doložku, ako nedojednanú v zmluve o úvere individuálne, čo vyplývalo z jej zaradenia do všeobecných obchodných podmienok ako súčasť formulárovej zmluvy o úvere. Veriteľ od počiatku sledoval takto koncipovanou rozhodcovskou doložkou to, aby v prípade vzniku sporov zo zmluvy boli tieto vždy riešené na súde, ktorý sa nachádza v mieste jeho sídla, za účelom minimalizácie nákladov a reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Takto uzatvorenú rozhodcovskú doložku exekučný súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a ako takú od počiatku neplatnú. Ďalej uviedol, že podľa judikatúry Európskeho súdneho dvora je povinnosťou členských štátov a ich orgánov zabezpečiť, aby nekalé podmienky v zmluvách nezaväzovali spotrebiteľov a prihliadajúc ex offo k ich neplatnosti dosiahnuť odradzujúci účinok prispievajúci k ukončeniu ich používania zo strany predajcov alebo dodávateľov. V dôsledku toho súd považoval exekučný titul za materiálne nevykonateľný a absenciu tejto jeho vlastnosti za neodstrániteľnú prekážku brániacu vo vykonávaní exekúcie. Na základe toho súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť súdneho exekútora zamietol.

Proti uzneseniu okresného súdu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom žiadal zmenu napadnutého uznesenia, prípadne, aby súd napadnuté uznesenie zrušil v celom rozsahu z dôvodov:

- exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku, ale práve a len ako tzv. exekučný súd,
- exekučný súd je oprávnený skúmať rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul len v zákonom určených medziach,

- o platnosti rozhodcovskej doložky rozhoduje rozhodcovský súd, a preto prekážka rozsúdenej veci bráni tomu, aby bola opätovne posúdená,
- zdôraznil a dal do pozornosti, že v zmysle ustanovenia II. časti bodu 10 Všeobecných obchodných podmienok, Poštová banka, a.s. postupovala v súlade s § 93b zákona o bankách, ktorý jej ukladal povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky, s tým, že v predmetnom bode je klientovi daná možnosť neprijíť túto zákonom stanovenú ponuku,
- nesprávnou aplikáciou § 53 ods. 4 OZ a porušením § 153 ods. 1 O.s.p., absencia akýchkoľvek dôkazov pre právne závery v rozhodnutí uvedené a pre rozhodnutie vo veci,
- konštruovaním nového skutkového stavu bez účasti oprávneného a odňatím možnosti vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a skutkovému stavu,
- aplikáciou sekundárneho práva Európskej únie v horizontálnych vzťahoch a judikatúry Európskeho súdneho dvora,
- porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní, keď exekučné súdy voči skutkovo a právne obdobných veciach v troch veciach poverenie vydávajú aj zamietajú,
- neprímeraným zvýhodňovaním povinného pred exekučným súdom na základe jeho postavenia,
- exekučný súd svojím postupom znemožnil uplatniť právo priznané exekučným titulom.

Povinný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Rozhodnutie okresného súdu bolo vydané vyšším súdnym úradníkom. Zákonný sudca okresného súdu vec predložil na rozhodnutie odvolaciemu súdu, nakoľko odvolaniu nemienil vyhovieť (§ 374 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, ďalej len „O.s.p.“).

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd v súlade s ust. § 219 ods. 2 O.s.p. uvádza aj ďalšie dôvody, ktorými zároveň reaguje na relevantné námietky v odvolaní.

Po preskúmaní veci odvolací súd zistil, že oprávnený podal dňa 30.3.2015 návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi. Súdny exekútor požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., sp.zn. IA-C/0314/0705 zo dňa 11.6.2014. Zmluva o úvere medzi oprávneným a povinným bola uzatvorená 12.1.2012.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (platného v čase začatia exekúcie), súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka (platnom v čase uzatvorenia zmluvy), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (1). Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú platné (2). Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (3). Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (4).

Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Z Exekučného poriadku vyplýva, že v každom štádiu je súd povinný zaoberať sa tým, či nie je prekážka, pre ktorú by exekúcia prebiehať nemala, pretože opak by mohol byť v rozpore s platným právom. Ak súčasťou exekučného titulu predstavovaného rozhodcovským rozsudkom je aj zmluva, na základe ktorej bol vydaný rozhodcovský rozsudok, nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že skúmaniu súladnosti so zákonom podlieha aj takáto zmluva. Z povahy zmluvných strán, predmetu podnikateľskej činnosti veriteľa z obsahu zmluvy je zrejmé, že ide o zmluvu spotrebiteľskú, o plnení z ktorej rozhodol rozhodcovský súd, ktorý konal na základe rozhodcovskej doložky a vydal rozhodcovský rozsudok. Podľa odvolacieho súdu predmetná rozhodcovská doložka spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 Občianskeho zákonníka). Rozhodcovská doložka je zmluvnou podmienkou, u ktorej je význam posudzovania kritérií, či sa jedná o neprijateľnú podmienku zvýraznený tým, že na jej základe sa deleguje právomoc prejednať spor súkromnou osobou. Spotrebiteľ sa vzdáva ústavného práva na prejednanie jeho veci pred štátnym súdom. Preto je dôležité, aby nad všetky pochybnosti bolo preukázané, že spotrebiteľ skutočne chcel a uzavrel rozhodcovskú doložku, v zmysle ktorej došlo k delegovaniu právomoci na prejednanie sporu súkromnou osobou. Vzhľadom na obsah rozhodcovskej doložky, ktorý bol vopred pripravený dodávateľom, len ťažko možno predpokladať, že spotrebiteľ si bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou dojednanie rozhodcovskej doložky nesie. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/146/2011 zo dňa 13.10.2011, v zmysle ktorého, ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok; keby exekučný súd akceptoval vykonateľnosť rozhodnutia vydaného orgánom bez právomoci- išlo by o akceptáciu rozhodnutia nevykonateľného, majúceho účinky paaktu. Bod č. 2.5 základnej zmluvy obsahoval text „zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad sa budú rozhodovať v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. časti Všeobecných obchodných podmienok...“ Odvolací súd uvádza, že aj tento text je predtlačný bez možného osobitného vyjednania. Všeobecné obchodné podmienky v bode 10.2 obsahovali samotný text rozhodcovskej doložky. Rozhodcovskú doložku nemožno mať za prospešnú pre spotrebiteľa aj z dôvodu, že bola súčasťou všeobecných obchodných podmienok bez možnosti osobitného vyjednania a túto mohol spotrebiteľ prehliadnuť. Takisto aj možnosť odstúpenia od rozhodcovskej doložky nemožno považovať za prijateľnú, nakoľko nebola individuálne dohodnutá a bola súčasťou všeobecných obchodných podmienok.

V predmetnej veci exekučný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na základe nespôsobilého exekučného titulu. Rozhodcovský rozsudok v danej veci bol vydaný v rozhodcovskom konaní na základe rozhodcovskej doložky, ktorá bola posúdená ako neplatná zmluvná podmienka, pretože bola v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy sa potom nemohol stať vykonateľný (vykazuje znaky nulitého právneho aktu v dôsledku nedostatku právomoci rozhodujúceho orgánu), a preto nemohol byť spôsobilým exekučným titulom. Skúmanie prijateľnosti rozhodcovskej doložky, na základe ktorej vznikol exekučný titul, predchádza skúmaniu priznaného plnenia rozhodcovským rozsudkom, nakoľko rozhodcovský rozsudok vzniknutý na základe neprijateľnej rozhodcovskej doložky je nulitný.

Podľa § 43a ods. 1 OZ, prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je návrhom na uzavretie zmluvy (ďalej len „návrh“), ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia.

Podľa § 44 ods. 1 OZ, zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu.

V zmysle § 43a OZ má z návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy vyplývať vôľa navrhovateľa - banky, aby bola v prípade prijatia návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy spotrebiteľom takýmto návrhom viazaná a podrobila sa rozhodcovskému konaniu. Podľa § 44 ods. 1 OZ, mlčanie alebo nečinnosť spotrebiteľa samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu banky na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Rozhodcovská doložka bola súčasťou formulárovej zmluvy, pričom bola uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach zmluvy, spotrebiteľom nebola osobitne vyjednaná a túto mohol spotrebiteľ prehliadnuť.

Ako už bolo povedané rozhodcovská doložka v predmetnej veci bola súčasťou formulárovej zmluvy, pričom bola uvedená jej časť na prednej strane zmluvy o úvere (základná zmluva) v článku 2 bod 5. Časť rozhodcovskej doložky bola uvedená aj v II. časti Všeobecných obchodných podmienok v bode 10.2 („Riešenie sporov“). Tieto zmluvné podmienky nemožno mať za prospešné pre spotrebiteľa, pričom už prvá strana zmluvy o úvere (základná zmluva) je bez možnosti osobitného vyjednanania a túto mohol spotrebiteľ prehliadnuť.

Na základe uvedeného je potrebné prijať záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, ktorú spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť. Banka - oprávnený zároveň nepreukázal, či poučil klienta o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej doložky a umožnil klientovi možnosť voľby či prijme takýto návrh.

Je nepochybne v záujme spravodlivého usporiadania vzťahov naplnenie cieľa vylúčiť zo života spotrebiteľov nekalé podmienky v spotrebiteľských vzťahoch v záujme vyššej kvality života ľudí, preto posúdenie rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej, je vecne správne, spravodlivé a v súlade s právom. V danej veci rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul, ktorý bol vydaný v rozhodcovskom konaní na základe rozhodcovskej doložky, ktorá bola posúdená ako neplatná zmluvná podmienka, pretože bola v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy sa potom nemohol stať vykonateľný (vykazuje znaky nulitného právneho aktu v dôsledku nedostatku právomoci rozhodujúceho orgánu), a preto nemohol byť spôsobilým exekučným titulom.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté rozhodnutie exekučného súdu ako vecne správne potvrdil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.
Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.